

навчальних закладів. Інформаційні технології і засоби навчання. 2016. Том 54. №4. URL: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/1434/1070>.(дата звернення:30.03.2021).

3. Кухаренко В.М. Теорія та практика змішаного навчання : монографія / В. М. Кухаренко та ін. ; за заг. ред. В. М. Кухаренка. Харків : «Міськдрук», НТУ «ХПІ», 2016. 284 с.
4. Ткачук Г. В. Зарубіжний досвід реалізації змішаного навчання/ Г.. В. Ткачук // Фізико-математична освіта: науковий журнал. 2018. Вип. 1 (15). С. 98-102.

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Ігнат'єва Н.В., викладач, natalyaignatieva74@gmail.com
ВСП "Харківський фаховий коледж" інформаційних
технологій Національного аерокосмічного університету ім.
М.С.Жуковського "ХАІ"

Міжнародний ринок електронного навчання зростає колосальними темпами: очікується, що до 2025 року він досягне позначки 325 мільярдів доларів. Віддалене навчання – ідеальне рішення не тільки для студентів, а й для співробітників, які хочуть підвищити кваліфікацію, а також для тих, хто з різних причин не може їздити до університету чи школи. Можливість

отримувати знання, не виходячи з дому, робить процес навчання комфортним, гнучким та менш стомливим, наприклад, тому, що не потрібно витратити час на збори до навчального закладу чи подолання пробок. Ще одна перевага дистанційного навчання порівняно з очним – це екологічність. Онлайн-заняття скорочують споживання енергії на 90%, а викиди вуглекислого газу більш ніж на 85%. Таким чином, електронне навчання є важливим елементом боротьби із глобальною зміною клімату.

У сучасному світі онлайн-навчання стає не просто зручністю, а необхідністю. Через пандемію COVID-19 перебування групами у закритих приміщеннях перетворилося на велику проблему, через що в усьому світі виникла потреба у соціальному дистанціюванні та примусовому карантині. З цієї причини дистанційне навчання стає як ніколи актуальним і запроваджується у всіх освітніх закладах. Однак на практиці як студенти, так і викладачі стикаються із серйозними труднощами, які заважають успішному навчанню.

Проблема 1: складнощі з адаптацією до онлайн-формату. Перехід від традиційних занять в аудиторії до онлайн-формату робить процес навчання зовсім іншим. Робота з особистим кабінетом та матеріалами у різних мультимедійних форматах вимагають дій. Студентам із «традиційним» складом розуму буває важко адаптуватися до подібних змін.

Рекомендації для викладачів: заздалегідь повідомте учням, що слід очікувати від онлайн-формату, поясніть, скільки матеріалу вони мають освоїти, який підхід до навчання і скільки часу в середньому займе одне заняття. Рекомендації для

студентів: пам'ятайте, що будь-які зміни викликають дискомфорт. Акцентуйте увагу на перевагах електронного навчання: не потрібно витрачати час та гроші на транспорт, щоб доїхати до місця навчання; є можливість самостійно обирати час для занять; домашнє середовище – менш стресове; дистанційне навчання дає можливість опанувати нові навички.

Проблема 2: низька комп'ютерна грамотність. Навіть серед досвідчених викладачів та студентів може виникнути нерозуміння інструментів дистанційного навчання, таких як освітні онлайн-платформи, системи відеоконференцв'язку, різні додатки, пов'язані із спілкуванням та переглядом навчальних матеріалів. Проте технологічні навички є обов'язковими для успішного проходження дистанційного навчання.

Рекомендації для викладачів: освітні установи повинні забезпечити викладачів та учнів необхідними матеріалами та ресурсами для підвищення комп'ютерної грамотності. Якщо інструменти онлайн навчання дуже складні, їх ніхто не захоче використовувати, тому потрібно вибирати потужні, але прості в роботі освітні майданчики, які будуть зрозумілі користувачам будь-якого рівня підготовки. Рекомендації для студентів: базові курси комп'ютерної грамотності – це гарна ідея. Наявність фундаментальних знань про роботу ПК та додатків дасть можливість брати участь в онлайн-заняттях без стресу та втрати часу.

Проблема 3: технічні проблеми. Можуть виникнути проблеми сумісності навчальних платформ з операційними системами, браузерами або смартфонами, а низька швидкість

Інтернет-з'єднання – призвести до перепусток онлайн-занять або труднощів із завантаженням уроків у відеоформаті. Усе це посилює розчарування студентів та знижує залучення до процесу навчання.

Рекомендації для викладачів: публікуйте завдання та проводьте онлайн-заняття на тих освітніх платформах, до яких можна підключитися з різних пристроїв (комп'ютера, планшета, смартфона). Створіть окремий чат, форум, групу в соцмережах або веб-сторінку з простою, вичерпною довідковою інформацією та розділом часто задаваних питань, куди студенти можуть звертатися у разі виникнення технічних неполадок. Рекомендації для студентів: наявність сучасного комп'ютера та надійного Інтернет-з'єднання є ключовим моментом під час дистанційного навчання. Користуйтеся послугами провайдера, який може запропонувати високу швидкість Інтернету. Якщо у вас виникають технічні проблеми з онлайн-платформою, де відбуваються заняття, зв'яжіться з викладачем. Якщо з'являється повідомлення про помилки, зробіть знімки екрана. Крім того, не чекайте останньої хвилини, щоб виконати домашню роботу.

Проблема 4: незнання основ тайм-менеджменту. Свобода, яку пропонує формат онлайн-навчання, часто присипляє пильність і викликає хибне почуття безмежності часу. Дистанційна освіта висуває вищі вимоги до дисципліни та самоорганізації, ніж його офлайн-аналог, хоча розуміння цього ще не сформувалося. Невміле керування часом може призвести до серйозного відставання від навчальної програми та спричинити сильний стрес.

Рекомендації для всіх: грамотний тайм-менеджмент - необхідна навичка для онлайн-навчання: 1) встановіть конкретний годинник для занять, створіть фіксований розклад із часовими інтервалами, які суворо призначені для відвідування занять та перегляду онлайн-посібників; 2) складіть список справ на день; намагайтеся розбити великі завдання на дрібніші, щоб покращити результати навчання; дотримуйтеся списку, не забуваючи робити перерви на відпочинок; 3) уникайте відволікаючих факторів; 4) відмовтеся від багатозадачності, зосередьтеся на виконанні одного завдання за раз, і обов'язково починайте із найскладнішого.

Проблема 5: слабка самомотивація. Онлайн-формат вимагає сильної дисципліни та цілеспрямованості, щоб самостійно виконувати завдання, залишатися зацікавленим та досягати прогресу. Коли немає фізичного контролю з боку викладача, немає поряд інших студентів виникає спокуса відкласти навчання.

Рекомендації для викладачів: ставте перед студентами конкретні та досяжні цілі, щоб вони не відчували себе втраченими. Іноді навіть найбільш мотивовані та натхненні студенти втрачають інтерес, якщо не бачать ентузіазму з боку викладача. Цікаві лекції, емоційні та захоплюючі дискусії, зв'язок учбового матеріалу з реальним життям стане допомогою у вирішенні цієї проблеми. Рекомендації для студентів: 1) авторизуйтеся; заходьте на повчальну платформу щодня, щоб бачити завдання та обговорення в чаті; 2) заохочуйте себе за виконану роботу, винагорода підтримує мотивацію.

Проблема 6: відсутність соціальної взаємодії

Перебуваючи в аудиторії, студенти мають можливість спілкуватися один з одним та з викладачем безпосередньо: миттєво реагувати, ділитися досвідом, жартувати та встановлювати невербальний контакт, зміцнюючи соціальні навички. Без компанії друзів, особистого контакту з педагогом студенти, які навчаються віддалено, можуть почуватися ізольованими. Цей психологічний чинник негативно впливає на мотивацію та успішність.

Рекомендації для викладачів: щоб допомогти студентам подолати почуття ізоляції, створіть блог або груповий чат для спілкування, а також спонукайте їх ставити запитання, допомагати один одному або дискутувати на ці теми. Створити почуття спільності в онлайн-середовищі, допоможуть такі стратегії: 1) знайдіть час поговорити зі студентами на абстрактну тему; 2) зробіть спілкування особистим. звертайтеся до кожного на ім'я та зберігайте теплий, доброзичливий тон; 3) організуйте щотижневі відеоконференції, під час яких студенти можуть ділитися аспектами свого домашнього життя та діяльності. Покажіть своїм студентам, що ви відкриті для спілкування. Рекомендації для студентів: беріть активну участь в онлайн-спілкуванні з іншими студентами, діліться інформацією та думкою.

Світ змінюється. Дистанційне навчання дуже відрізняється від традиційного, що породжує певні проблеми. Але вони переборні, потрібно лише перестати чинити опір новому, змінити ставлення до онлайн-формату і набути

додаткових технічних навичок. Адже очевидно, що електронне навчання відчиняє двері для сприятливих можливостей: навчитися користуватися гаджетами не лише заради розваги, стати гнучкими, взяти відповідальність за свої знання у власні руки, освоїти нові стандарти.

Література

1. К95 Кухаренко В.М., Бондаренко В.В. Екстрене дистанційне навчання в Україні: Монографія / За ред. В.М. Кухаренка, В.В. Бондаренка – Харків: Вид-во КП «Міська друкарня», 2020. – 409 с.

2. Jennifer Roberts, Mutuota Kigotho & Adrian Stagg (2018) Expanding Horizons in Open and Distance Learning, Distance Education, 39:1, 1-3, - Режим доступу: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/01587919.2018.1439367>

3. Дистанційне навчання як сучасна освітня технологія [Електронний ресурс] : матеріали міжвузівського вебінару (м. Вінниця, 31 березня 2017 р.) / відп. ред. Л.Б.Ліщинська. – Вінниця : ВТЕІ КНТЕУ, 2017. – 102 с. - Режим доступу: http://www.vtei.com.ua/images/VN/31_03.pdf

4. Ніколаєв І. В. Проблеми та перспективи впровадження технологій дистанційної освіти у навчальний процес / І. В. Ніколаєв // Бізнес Інформ. - 2015. - № 5. - С. 46-51. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2015_5_8